

Kirjoita itsellesi muistilappu

- Mikä tehtävätyyppi on vahvuutesi?
Miten varmistat hyvät pisteet siinä?
- Mikä tehtävätyyppi vaatii eniten skarppausta?
- Muistele prelin ajankäyttöä -> suunnittele aikataulusi sen mukaan
- Mieti, mistä osasta haluat aloittaa (kuullunymmärtämisvideo?)
- Älä kirjoita ainetta viimeiseksi -> sen kirjoittamisen ja viimeisen oikolukukerran välissä pitää olla ainakin puolen tunnin tauko/muuta työtä
- Lue tehtäväkohtaiset vinkit Advice for the Exam digikirjasta.
Kirjoita ylös sinulle hyödylliset vinkit.
- Lue muistilappu YO-aamuna aamupalaa syödessäsi.
- Kiinnitä muistisääntöjä eväisiisi ja tietokoneesi logoon. Kun katsot porkkanoita, muistat asian X. Ruisleipä muistuttaa sinua asiasta Y. ASUS-sanan jokainen kirjain on muistisääntö jostakin.

Kuullunymmärtäminen

- Kannattaa ehkä aloittaa kuullunymmärtämisestä, koska ensimmäisen tunnin aikana salissa on hiljaista. Aloita videoista, koska ne saa kuunnella monesti. Ne totuttavat sinut enkkumoodiin.
- Tarkista ehdottomasti ennen tehtävän tekemistä, monestiko saat kuunnella sen.
- Tee avovastausnauhoja (ja vaikka muitakin) kuunnellessasi muistiinpanoja. Avainsanat riittävät – ÄLÄ tuhlaa fokusta lauseiden kirjoittamiseen.
- Käännä avovastauksen suomenkieliset kysymykset itsellesi englanniksi etukäteen, että pääset kartalle sanastoon.
- Lue kysymykset huolella etukäteen. Käännä etukäteen vastausvaihtoehtojen vaikeat kohdat itsellesi suttupaperille. Katso kuvat tarkasti! Katso otsikot tarkasti!
- Voit aloittaa monivalinnoissa poistamalla selvästi väärät vaihtoehdot -> oikea jää.
- Muista vastata oikealla kielellä! Pidä huoli, että vastauksesi kuulostaa suomelta.
- Älä vastaa liian pitkästi! **Tarkista merkkilaskuri!** Vastaa vain siihen, mitä kysytään. Säästä merkkejä sillä, että et toista jo kysymyksessä käytettyä sanastoa.

Luetun ymmärtäminen

- Älä panikoi! Sanasto on tarkoituksella vaikeaa.
- Muista näissäkin monivalinnoissa: oikean vastauksen etsimisen voi aloittaa eliminoimalla eniten väärät vastaukset.
- Vältä kuullussa ja luetussa ehdottomia sanoja (always, never, nothing jne.) sisältäviä vaihtoehtoja.
- Tiedosta avovastauksissa: englantia saattaa vaikuttaa paljon ensimmäisiin vastausversioihisi. Lue vastauksesi läpi uudestaan pienen tauon jälkeen nähdäksesi, ovatko ne sujuvaa suomea vai käännös-Finglishiä.
- Vältä numeroita ja paikannimiä, ellei ole varma, että ne ovat oikein. Esim. “vuonna 385 eKr = antiikin aikana/yli 2000 vuotta sitten”

Aukkotehtävä

- Kertaa, mitä tarkoittavat kielioppitermit: konjunktio, pronomini ja indefiniitti-/relatiivipronomini
- Yksittäisiä kielioppiasioita ei kannata enää kerrata.
- Tarkista, että osaat muodostaa passiivin (myös ing-kestomuodossa sekä apuverbeillä väritettynä, esim. passiivin II konditionaali "The house would have been painted" = talo olisi maalattu
- Muista aikamuotoharmonia täydentäessäsi verbiä tekstiin! Katso, mitä aikamuotoja muualla tekstissä on.
- Tarkista, että osaat relatiivipronominisäännöt, erityisesti of-rakenteeseen yhdistetyt relatiivipronomininit (esim. 'most of which'/'some of whom' = joista useimmat, joista jotkut)
- Jos vihjettä ei anneta lainkaan, sana on yleensä prepositio tai muodollinen subjekti it/there.

Aine

- Aineessa on kiinni kolmannes pisteistä.
- Aine on se YO:n osa, johon on helpoin täsmävalmistautua.
- Lue lukioaikaisista aineista saamasi palaute JA koko ryhmän saama ainepalaute. (diat Pedanet-alustalla opintojaksojen 2 – 7 kohdalla)
- Kertaa sen alan erityissanasto, josta tiedät kirjoittavasi aineen, jos vain tehtävänanto sen sallii.
- UUSI SÄÄNTÖ: jo yhdenkin merkin ylitys (1301 merkkiä) johtaa 9 pisteen vähennykseen.
- Kertaa joka tapauksessa ympäristö-, politiikka- ja taloussanasto luetun- ja kuullunymmärtämisiä varten.
- Jäsentely: kertaa sidesanat JA KÄYTÄ NIITÄ!
- Älä, for God's sake, unohda kappalejako, I-pronominia ja lyhenteiden heittomerkkiä!
- Vinkki jos tavoittelet 64-pisteitä: päätä etukäteen, mikä on vahva aikamuotosi -> valitse aihe, jossa voit käyttää juuri sitä aikamuotoa.

- Mieti 2-3 synonyymiä tavallisille adjektiiveille ja verbeille
- Small/big
  - Minor/major
  - Limited/extensive
- Come/go/get
  - get = acquire/obtain/be given
- Good/bad
  - positive/negative
  - favourable/
- Muista sanaparit, joilla voit esitellä vastakkaisia pointteja (pointit olisi tyylikästä esitellä 'while/whereas'-sidoksella)
  - Local / national /global = worldwide
  - Rational / emotional
  - physical / mental
  - conservative, traditional / modern, contemporary
  - subtle / extreme

Mikä on puhekieltä?

Ehdoton NO NO NO

- Kirosanat
- Slangi: wanna, gonna, kinda, gotta, pissed (off), jerk, weirdo, folks, dude jne.

Liian puhekielistä tämäkin

- way/pretty/so vahvistussanoina (way better, pretty good, so amazing)
- Kids, sort of, okay, 'like' – 'niinku'-merkityksessä, mate, mom, dad, cool, awesome
- Ei lyhenteitä asiateksteihin (esim. 'photograph' olisi parempi kuin 'photo' ja definitely parempi kuin 'pic'), legit, e.g.
- Acid test: jos sanan kirjaimellinen merkitys ei toimi -> puhekieltä "a solid/good 1-2 weeks", "pretty neat"
- Lots of/a lot of -> a great deal of / much

Laatua lisäävät

- you-passiivi -> one-passiiviksi "you do the best you can" / one does the best...
- Vältä fraasiverbejä: come/put/make/get + preposition.
Korvaa ne yhdestä sanasta koostuvilla verbeillä. "make out" -> distinguish /
"get together" -> gather / come with -> invent
- Tämä on vaikea: germaaninen sana (esim. sana, jonka tunnistat ruotsista) mielletään arkisemmaksi kuin latinalais- ja ranskalaisperäiset sanat: free -> vacant / job -> position / dumb -> ignorant

Tehtävyytyyppejä digiaikana

- Monivalinnoissa mukana kuvia (Insta-caption) ja musiikinäytteitä
- Aukko/täyttötehtävä on mukana “aina” (10-18 pistettä)
- Rekisterintunnistamistehtävä - “korjaa tyyliltään paremmaksi”
- Tiivistävä käänös – lue teksti ja tiivistä pidempi pätkä suomeksi yhdellä sanalla
- Synonyymillä tiivistäminen – lue teksti ja summaa pidempi pätkä englanniksi yhdellä sanalla
- Sisältömonivalinta: mikä näistä virkkeistä sopii tekstin lomaan parhaiten.
- Intonaationtunnistamiskuullunymmärtäminen:
  - tunnista tunnetila
  - mikä on kohteliain/epäkohteliain tapa reagoida
- Kuullunymmärtämisissä on muutakin kuin britti-jenkkienglantia. Treenaa “Accent and Dialect Archive” –sivustolla. (linkki Pedanetissä)
- Tätä kritisoidaan: joka kerta on mukana myös täysin uusia tehtävyytyyppejä.

Tämä koskee kaikkia tehtävätyyppejä

- Lue tehtävänanto tarkasti!
- Lue se uudestaan!
- Älä kirjoita ainetta tehtävänannon ohi. Sisältösi pysyy paremmin linjassa, jos suunnittelet sen paperille etukäteen!
- PLEASE, suunnittele aine paperille etukäteen ja käytä suttupaperia avovastauksia muokatessasi.
- Vastaa kuullun ja luetun ymmärtämisessä tarkasti vain kysyttyyn asiaan. (tarkista, mikä on vastauksen maksimipituus)
- Joka YO-kokeessa joku kululainen menettää pisteitä huolimattomuuden tai tehtävänannon väärän tulkinnan takia. Don't be that person!

ÄLÄ

- Älä
- Älä
- Älä lähden kokeesta heti koeajan päättyessä.
- You are going to kick yourself, jos (KUN) menetät pisteitä sellaisen asian takia, jonka olisit voinut korjata oikoluvulla ja huolellisuudella.

Luota itseesi!

- Osaat jo tooooooella paljon 10 vuoden enkkupolun jälkeen!
  - Älä hajota itseäsi enää tässä vaiheessa knoppien opetteluun.
  - Lähde rauhassa tekemään parasta mahdollista suoritusta tämän hetkeen osaamisella!
-
- Yes, we can!